

■ Manifest för den glada statsvetenskapen

ANDERS HELLSTRÖM – JOHAN KARLSSON SCHAFFER¹

1. Världen är full av spännande problem som väntar på att lösas.
2. Botanisera fritt kring hur politik kittlar våra sinnen. Upptäck politikens passioner och utmana intellektuella läsningar för vad politik är och bör vara. Politik är kul.
3. Ta dig an de stora, svåra frågorna. Nej, du kommer förmodligen inte att lösa dem (i alla fall inte på egen hand), men att misslyckas på ett spännande sätt med något stort är roligare än att lyckas med något obetydligt på ett tråkigt och förutsägbart sätt. Ha medlidande med dem som sysslar med de små, enkla frågorna, ty det går inte att ha roligt jämt.
4. Gilla det du gör och gör det du gillar. Älska arbetet, skrivandet och tänkandet, eller gör något bättre med ditt liv istället. Världen behöver inte fler oengagerade forskare.²
5. Akta dig för dem som alltid söker konsensus och sky intellektuella monokulturer, för komplexa sanningar växer fram ur meningsmotsättningar. Skaffa dig beröringsytor mot andra discipliner, universitet, debatter, livsstilar.
6. Håll dig utanför revirstrider, tuppfäktning och inkquisition. Finn nöje i de identitetspolitiska ställningskrig som då och då bryter ut mellan olika falanger inom och utom statsvetenskapen, men betänk samtidigt att utanför ämnet, utanför landets gränser och i ett historiskt perspektiv framstår denna kamp som ganska så fånig.
7. Var ödmjuk. Känn engagemang och argumentera för din sak utan att förfalla i dogmatism. Och visa dina motståndare respekt: Förr eller senare sitter de i publiken på en panel.
8. Kom ihåg att kritik också är ett slags kärlek: att inte bry sig om vad en kollega skriver eller säger är brist på respekt. Var nyfiken, inte rädd, för vad andra har att säga om det du producerar. Den gode kritikern är inte den som slår sönder, utan den som sätter ihop; inte den som rycker undan mattan under de godtrognas fötter, utan den som erbjuder deltagarna arenor där de kan mötas.³
9. Disciplinens normer – teoretiska, metodologiska, tematiska, stilistiska – är som tyngdlagen: Lär dig hur de funkar för att kunna bryta mot dem på oväntade sätt och för att landa mjukt när du misslyckas.

1 Fil. dr Anders Hellström är verksam vid Malmö Institute for studies of Migration, Diversity and Welfare, Malmö högskola och fil. dr Johan Karlsson Schaffer är verksam vid Norsk senter for menneskerettigheter, Universitetet i Oslo.

E-post: anders.hellstrom@mah.se, j.m.karlsson@nchr.uio.no

Tack till Anna Bendz, Victor Galaz, Klas Gustavsson och Stefan Molnar för bra input.

2 Den här poängen har vi lånat från Alf Rehn (2006).

3 Så skriver Bruno Latour (2004) i en fin essä som försöker rädda kritiken från vetenskapsknigens skyttegravar.

10. Gör teorierna till dina vänner. Lek med teoriernas rika potential och upptäck hur de kan användas för att formulera testbara hypoteser, skapa analysinstrument, organisera komplexa förklaringsmodeller, beskriva skeenden, lösa problem, underbygga kritik och inte minst att upptäcka spännande frågor. Förmedla till studenterna att teorierna inte är någonting nödvändigt ont. Men gör inte Teorin till en personlig identitet. En bra teori ska kunna förkastas; det är svårt att göra om man byggt en gemenskap, en kult, ett liv kring den.
11. Och omvänt, var inte rädd för empiri. Den finns där för att hjälpa dig att berätta din story, pröva din tes, stärka ditt argument, illustrera din poäng eller kanske till och med vara din poäng.
12. Försök inte förklara allt empiriskt om du inte känner att du måste. Var framför allt ödmjuk och låt andra finna sitt eget sätt att förhålla sig till distinktionen mellan teori och empiri. En rolig statsvetenskaplig text kan vara lika empiriskt insiktsfull som teoretiskt stimulerande.
13. Kasta din metodologiska tvångströja och roa dig istället med att använda, omdefiniera och experimentera med de metoder som för ditt analytiska resonemang framåt och i mål.
14. Använd inte ”normativ” som ett skällsord.
15. Disciplinera inte studenter till tristess. Förmedla en statsvetenskaplig glädje i undervisningen; att statsvetenskap är stimulerande, lärorikt, intellektuellt kittlande och att det är din pedagogiska ambition att få studenterna att känna likaledes. Lär ut de teoretiska och metodologiska redskap som studenterna kan behöva för att lättare abstrahera och reflektera kring vardagliga skeenden, personliga erfarenheter eller stora världsfrågor som provocerar och engagerar.
16. Var inte rädd för att bli uppäten av angränsade discipliner och skoja gärna med de grindvakter som patrullerar gränserna – den som vaktar gränser har mindre tid över till att utforska och flytta fram dem. Finn stolthet i att bedriva statsvetenskaplig forskning, även om andra statsvetare menar någonting annat därmed.
17. Strunta i om den som har skrivit den text som inspirerar dig är en statsvetare, antropolog, ekonom eller en romanförfattare. Granska kritiskt det som sägs och tycks om det ämne som fascinerar dig, men låt inte disciplinens ordningspoliser hindra dig från att utnyttja världen utanför statsvetenskapen i din egen forskning.
18. Var disciplinerat lat. Det är inte input som räknas, utan output. Mer arbete genererar inte alltid en bättre produkt – ibland raka motsatsen, eftersom din text riskerar att bli överarbetad.⁴ Och de som jobbar jämt – dagar, kvällar, nätter, helger – är sällan mer produktiva, men har antagligen tråkigare liv (för så rolig är inte forskningen). Att skaffa partner, barn eller husdjur kan hjälpa till i disciplineringen.
19. Odla inte myten om dig själv som den lidande konstnären. Forskarens jobb är lika kreativt som svetsarens och sjuksköterskans. Gå till jobbet, hamra på tangenterna hela dagen och gå hem. Repetera nästa dag.
20. Skriv. Skriv jämt – minst en sida om dagen. Försök få dem på bättre tankar som säger att de måste tänka eller forska färdigt innan de kan börja skriva, liksom

---

4 Becker (2007).

dem som panikskriver från scratch dagarna före deadline.⁵ Att forska, att tänka är att skriva. Ju tidigare du börjar skriva (till exempel innan du läst in tidigare forskning eller samlat in dina data), desto tidigare upptäcker du vad du vill få fram (som vilken litteratur du behöver läsa och vilka data du behöver samla in).⁶

21. Du behöver inte skriva som en statsvetare för att vara en.⁷
22. Läs. Skumma ständigt flödet inom ämnet, men läs också allt spännande som inkvisitionen aldrig skulle släppa in på en litteraturlista i statsvetenskap. Och kom ihåg: Att läsa är att skriva. Skriv om vad du läser. Förr eller senare får du (åter)användning för det. Om du inte har tid att läsa, har du inte tid att skriva.⁸
23. I dag lider de flesta bland oss av koncentrationssvårigheter. Lösning: Jobba med flera saker samtidigt.⁹ Se till att det som distraherar dig är din egen forskning.
24. Räkna med avslag på artiklar och ansökningar fyra gånger av fem och fira undantagen som bekräftar regeln.
25. Lär dig att gilla att revidera, korta och döda darlingar. Fulländning uppnår du inte när du inte längre kan lägga till något, utan när du inte längre kan ta bort något.¹⁰
26. Skaffa dig de verktyg som får dig att vilja skriva, även om det är något så banalt som ett visst referenshanteringsprogram eller en slick laptop, fast glöm inte: Det enda du egentligen behöver för att skriva är en penna. Och kanske ett papper.
27. Skäms inte för dina utkast och bekymra dig inte om att skriva polerat och korrekt när du börjar – den enda version där sådana dygder spelar roll är den sista.¹¹
28. Presentera din forskning ofta, tidigt och för många. Skaffa en krets av vänner som läser dina tidiga utkast i en konstruktiv anda, utan att hänga upp sig på småsaker.¹² Lösningen till de problem du sliter med är uppenbar för någon. Och om du behandlar dina läsare, kolleger och vänner som din viktigaste tillgång kommer de att svara med att bli din viktigaste tillgång.¹³
29. Kommentera andras forskning med samma välvilja, generositet och ärlighet du förväntar dig av dem. Dina kolleger vet förmodligen redan vilka dina käpphästar är, så rasta dem inte på vartenda seminarium. Övriga dig själv med att säga något oväntat klokt istället.

---

5 Paul Silvia (2007) liknar sådan *binge writing* vid *binge drinking*: Som att häva i sig sprit för att bli full på kortast möjliga tid. Inte hälsosamt i längden.

6 Becker (2007), kap. 1.

7 Jfr *ibid*, kap. 1.

8 Ett råd vi lånar från den sällsynt produktive författaren Stephen King (2000).

9 Jean-Jacques Rousseau lär ha använt den metoden. Se Wolff (2009).

10 Saint-Exupéry (1939), kap. 3.

11 Becker (2007), kap. 7.

12 *Ibid*, kap. 1.

13 Given enough eyeballs, all bugs are shallow. Eric Raymond (2001), som vi kärleksfullt samplat här, kallar detta Linus lag, efter Linux skapare Linus Torvalds, vars framgång byggde just på att han släppte nya versioner ofta och tidigt. Därmed kunde han dra nytta av att en stor skara användare identifierade och hjälpte till att åtgärda buggar i koden. Varje problem blir alltså trivialt om man bara sätter tillräckligt många människor på att lösa det.

30. Ofta kommer du på de innovativa lösningarna först när du inser att du, och andra före dig, beskrivit problemet på fel sätt. Och vill du göra något ordentligt ska du vara beredd att börja på ny kula minst en gång.¹⁴
31. Originell och nytänkande blir man bäst genom att inte försöka vara just det. För att vara originell behöver du inte alltid säga något nytt, men väl något du tror på, något som engagerar dig.¹⁵ Andra människor har jobbat med snarlika problem före dig. Även om tygbitarna är gamla och nötta kan lapptäcket bli unikt, snyggt och användbart. Du behöver bara passa ihop delarna på rätt sätt, på ditt sätt.¹⁶
32. De flesta bedrifter inom vetenskapen utförs inte av nyskapande geniala enstöringar, vad mytologin än säger.¹⁷ Sitt inte ensam på din kammare, om du inte känner att du absolut måste. Forskning är en social process. Om ingen hör vad du säger har du ingenting sagt. Kredda hellre en gång för mycket – dina kolleger blir lika glada för en fotnot som du.
33. Nätverka är inte ett fult ord, precis som du inte behöver skämmas för att du har vänner. Men öppna nätverk slår slutna. Bryt upp syjuntan och herrbastun.
34. Ät lunch, fika och drick öl med smarta, roliga och intressanta människor. De spännande idéerna växer fram i samtalen med andra.
35. Åk på konferenser så ofta du kan och orkar. Ha intellektuellt roligt och socialt trevligt, även om de som sysslar med dina frågor inte nödvändigtvis är roligast att umgås med.
36. Våga presentera din forskning i olika publika sammanhang, både i tal och i skrift. Utomakademisk kommunikation bär på ett embryo till ömsesidiga kickar. Dels tvingas du att formulera dig rakare, dels kan de mest begåvade kommentarerna komma från de mest oväntade håll. Upptäck att det finns andra än statsvetare som kan finna att just det som du sysslar med är viktigt, relevant och givande också för dem. Inte minst: njut av att vara egobooster.
37. Våga blogga om din forskning. Bloggen förför dig att skriva. En berättelse kommer att finna dig och göra dig till sin, och likt en distribuerad hjärna jobbar nätet åt dig även när du inte sitter vid tangentbordet.¹⁸ Dessutom ger bloggen dig och dina idéer ett ansikte utåt. Men kom ihåg: Bloggen är snarare första uppgiften än tredje, även om dina medproducenter förmodligen inte har forskarlicens i statsvetenskap.
38. Måttstockarna för vetenskaplig produktion revolutioneras i skrivande stund. Den gamla regimens män får se sina publikationslistor förvandlas till pappersskräp, medan ett yngre garde lär sig att göra karriärklipp i den nya valutan: artiklar i engelskspråkiga, kollegiebedömda vetenskapliga tidskrifter. Vänd omvälvningen till din egen fördel, men glöm inte hur förgängliga och föränderliga dessa mått och standarder är, inte minst eftersom de akademiska förlagskatedralerna

14 Även denna klokskap hämtar vi från Raymonds (2001).

15 Jfr Rehn (2006).

16 Becker (2007, kap. 8) säger samma sak fast med möbelsnickeri som metafor.

17 Raymond (2001).

18 Karl Palmås (2010, s. 38f) beskriver hur den bloggsvärm som kommenterar på hans forskning bygger på öppenhet och delning: Det spelar ingen roll vem i den distribuerade hjärnan som tänkt vad; det spelar ingen roll var jag börjar och slutar.

och deras affärsmodell står inför en än större revolution när vi nu når slutet av Gutenbergparentesen.

39. För att statsvetenskap ska vara kul måste man vara intresserad av politik, i någon mening, vilken som helst. Men den som är intresserad har också ett intresse – gör inte sken av något annat. Någon sa: ”Politisk teater är dålig teater, men bra teater är politisk teater.” Detsamma gäller statsvetenskap.
40. En statsvetare som jobbar för staten är som en medicinare som jobbar för läkemedelsbolagen. Förhåll dig till det.
41. Universitet är disciplinära institutioner, på gott och ont. Inspireras av alternativa organisationsformer som premierar experiment, oväntade kombinationer mellan vetenskap och kommunikation, entreprenörskap och konst.
42. Lyssna på gamlingarna, men gå inte i deras fotspår. Kom ihåg att de byggde sina karriärer på teorier och teman som var på modet för decennier sedan. För att ställa sig på giganternas axlar måste man ibland trampa hårt på deras ömmaste tår.
43. Bjud på dig själv. Inga tankar eller idéer är så hemliga att du inte kan dela med dig av dem till andra. Forskarsamhället är en gåvokultur, där du bygger din status inte genom makt, ägodelar eller sex appeal, utan genom vad du ger till andra.¹⁹
44. Ta inte dig själv på för stort allvar. Kritiskt tänkande kräver en ödmjuk, ironisk attityd till dig själv, till ämnet och till dess etablerade föreställningar om korrekt beteende.²⁰
45. Tvinga inte dig själv att ha roligt jämt. Roa dig också emellanåt med att ha tråkigt, så att du uppskattar det roliga när det väl inträffar.

---

19 Idén om forskarsamhället som en gåvoekonomi finns lite varstans. Se till exempel Rehn (2006) och Raymond (2001).

20 Jfr Rehn (2006) s. 7.

Referenser

- Becker, Howard, 2007. *Writing for social scientists: How to start and finish your thesis, book, or article*. Chicago: The University of Chicago Press.
- King, Stephen, 2000. *On writing: A memoir of the craft*. Scribner.
- Latour, Bruno, 2004. "Why Has Critique Run out of Steam? From Matters of Fact to Matters of Concern", *Critical Inquiry* 30:2, 225–48.
- Palmås, Karl, 2010: *En liten bok om slem: Den immanenta tillblivelsen av sociala strukturer*. Göteborg: Federa. <http://www.isk-gbg.org/99our68/slem_utkast_1_2.pdf>.
- Raymond, Eric S., 2001. *Katedralen och basaren: En oavsiktlig revolutionärs tankar kring Linux och öppen källkod*. Nora: Nya Doxa.
- Rehn, Alf, 2006. *The scholars progress: Essays on academic life and survival*. New York: Iuniverse. <<http://www.alfrehn.com/academic/page1/assets/TheScholarsProgress.pdf>>.
- Saint-Exupéry, Antoine, 1939. *Terre des Hommes*. Wikilivres. <http://wikilivres.info/wiki/Terre_des_hommes>.
- Silvia, Paul J., 2007. *How to Write a Lot: A Practical Guide to Productive Academic Writing*. American Psychological Association.
- Wolff, Jonathan 2009. "All brain and no trousers", *The Guardian*, 2009-01-06. <<http://www.guardian.co.uk/education/2009/jan/06/wolff-philosophy-academicsworking-habits>>.